

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1431. usque ad annum 1441

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1768

VD18 90118316

§. 129. Sessio XV. Concilii Ferrariensis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-66426](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-66426)

vertit; ac inde se animo commoveri sen- Sæcul. XV.
A.C. 1438.
sit; verum præhabito promovendæ pa-

cis studio, dolori temperandum censuit. Ergo Patres ad discutiendum articulum de voce *Filioque* Symbolo adjecta redeunt, Marco Ephesino, & Juliano Cardinale hac super re disputantibus. Marcus sermonis prærogativa honoratus, hunc in modum exorditur. *Propter dicendi ubertatem atque facundiam habitos esse longos sermones, propterea paucis esse agendum, & responsiones reddendas nuda prope modum affirmatione & negatione.* Moxque subjunxit: *Charisium nihil ipsis attulisse, quod carum, gratumque esset.* Hæc cum Ephesinus dixisset, protinus Cardinalis Julianus objecta multis argumentis diluens, sermonem adeo prolixum habuit, ut dicentem dies omnino deficeret, totumque Sessionis tempus sibi soli vendicaret, Marco nequidem unius verbi copia relicta.

§. CXXIX.

*Sessio decima quinta Concilii
Ferrariensis.*

Igitur ulterior hujus articuli discussio dilata est ad Sessionem decimam quintam feria secunda octavo Decembris die celebratam, cui Patriarcha Constantinopolitanus non interfuit, adversa valetudine *Ibid. p. 210.*

Sæcul. XV.
A.C. 1438

præpeditus. Marcus Ephesinus sermo-
ne longius protracto, non esse licitum
Symbolo vel vocem, vel syllabam addere,
comprobare nitebatur, quo tandem finien-
te Julianus Cardinalis tam prolixæ huius
orationis summam in duodetriginta ca-
pita distribuit, & raro an dicam perspicu-
cix vel memoriæ exemplo ad singula
respondit, necnon argumentis tum ex
Philosophia, tum ex sacra Pagina pe-
titis, vocem *Filioque* licite appositam
fuisse propugnabit. Haud segnius in-
stitit Marcus, & oratione Juliani Cardi-
nalis in octo partes divisa, adeo proli-
xum pro sua assertionem sermonem in-
stituit, ut disputationem potius interrumpere,
quam absolvere velle videretur.
Ad quæ Juliano nequaquam hæsit aquiescere,
sed intrepide respondit: si decem proponeret
Marcus argumenta, decem millia se redditurum ei.
Res tamen indecisa permansit dissidentium animis semper in
diversa abeuntibus. Latini enim impense
flagitabant, ut quæstio de processione
Spiritus Sancti ageretur, qua utrinque
penitus discussa, si Spiritum Sanctum a
persona Filii procedere manifeste pateret,
omnino vox illa jam recepta, Symbolo
inserta relinqueretur, si vero ex hoc examine
deprenderetur, quod doceri non valeat,
Spiritus Sanctum a Filio procedere,
hæc additio omnino a Symbolo
elimi-

eliminaretur. Ex aduerso Græci ante omnia hanc vocem *Filioque* a Symbolo expungendam dicebant, postmodum autem ipsum dogma examini subijciendum, & si Latinorum doctrina comperiretur orthodoxa, eam tandem definiendam esse; si vero convinceretur erronea, protinus damnandam. Vigente hac opinionum dissensione, per aliquod tempus ab ulterioribus consultationibus cessatum est.

§. CXXX.

*Concilium Florentias transferendum
Græcis a Papa propositum.*

Haud obscure cognoscebatur, Græcos Ferrariæ hæere pertæsos, & haud ægre luros, si Synodus penitus dissolueretur, ut ipsi in patriam suam reverti possent. Hi enim eo ardentius reditum meditabantur, quo apertius perspicerent, fieri haud posse, ut Latini ad vocem illam *Filioque* de symbolo tollendam inducerentur; eo vel maxime, cum & ipsi hanc additionem nullo pacto acceptare decrevissent. Hæc dum ita agitantur, Papa Imperatori & Patriarchæ suam de Concilio Florentiam transferendo sententiam aperuit. Cogebat ad id tum pestilentia Ferrariæ grassans, cujus major adhuc violentia transacta hyemē